

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

วิทยาลัยครูเป็นสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีการกิจหลายประการ ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 ได้บัญญัติไว้ว่า "ให้วิทยาลัยครูเป็นสถาบัน การศึกษาและการวิจัย มีวัตถุประสงค์ในการ และผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี ทำการวิจัย ส่งเสริมวิชาชีพและวิทยฐานะของครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการศึกษา ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม"¹

อีกทั้งแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบชั้น จากประถมศึกษาตอนต้น 4 ประถมศึกษาตอนปลาย 3 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และ มัธยมศึกษาตอนปลาย 2 ปี เป็น ประถมศึกษา 6 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี มัธยมศึกษา ตอนปลาย 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 เป็นต้นมา กรมการฝึกหัดครูจึงต้องฝึกอบรมครูประจำการ ให้สามารถสอน และจัดกิจกรรมการศึกษาให้ทันไปตามหลักการ วิธีการตามหลักสูตรใหม่ และ ปรับปรุงการฝึกหัดครูให้สอดคล้อง เหมาะสมที่จะผลิตครู หรือจัดกิจกรรมฝึกอบรมครูประจำการ อื่น ๆ ตรงตามแนวหลักสูตรใหม่

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานให้บรรลุตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับ ที่ 4 พ.ศ. 2520-พ.ศ. 2524 กรมการฝึกหัดครู ได้กำหนดแผนงานกว้าง ๆ โดยมีมุ่งเป็นงาน ใหญ่ตามภารกิจของวิทยาลัยครูที่ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2518 ไว้ 5 ประการ คือ

1. การผลิตครู วิทยาลัยครูรับภาระหน้าที่ การผลิตครูไปสอน ระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา การฝึกหัดครูนี้มี 3 ระดับ คือ

¹ ราชกิจจานุเบกษา, พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู 2518, ฉบับพิเศษ เล่ม 92 ตอนที่ 48 27(กุมภาพันธ์ 2518): 23.

1.1 ระเบียบประกาศนียบัตรการศึกษาที่มีแผนที่จะเลิกในปี พ.ศ. 2523

1.2 ระเบียบประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง

1.3 ระเบียบปริญญาตรี

2. การอบรมครูประจำการ เพื่อให้ครูประจำการ 80,000 คน มีวุฒิทางครูสูงขึ้น

3. การให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนในต่าง ๆ ทั้งทางด้านการศึกษาการอาชีพ สุขภาพอนามัย

4. การวิจัยและการพัฒนา เป็นงานที่กำลังได้รับการส่งเสริมให้อาจารย์ วิทยาลัยครู ได้ดำเนินการวิจัยในต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการฝึกหัดครู

5. การทำนุบำรุงและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมของชาติ ให้วิทยาลัยครูทุกแห่งเป็นศูนย์กลางพัฒนาวัฒนธรรมของท้องถิ่น และให้มีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นผลดีต่องานวัฒนธรรมของชาติอย่างมาก !

กล่าวได้ว่าภารกิจของวิทยาลัยครูในปัจจุบันจึงมีขอบข่ายกว้างขวางทั้ง ๆ แต่เดิมมาวิทยาลัยครูมีแผนงานสำคัญ เพียงอย่างเดียว คือ ด้านผลิตครูแต่ก็ยังมีปัญหา เกี่ยวกับคุณภาพของผลิตผล อันสืบเนื่องมาจากการฝึกหัดครู ในประเทศไทย ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง พัฒนาไปอย่างรวดเร็วทางด้านการขยายปริมาณการผลิตครูระดับต่าง ๆ นับตั้งแต่ พ.ศ. 2514-2519 จนกรมการฝึกหัดครู ต้องรับนักศึกษาเพิ่มขึ้น การผลิตครูในขณะนั้น ไม่เพียงพอแก่ความต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบท และท้องถิ่นกันดาร ประกอบกับระยะนี้ผลจากปัญหาสังคมภายในประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง รวมทั้งนักเรียนที่จบชั้นมัธยม มีจำนวนมากหาที่เรียนต่อไม่ได้ ปัญหาเหล่านี้ ได้บีบบังคับ และผลักดันให้งานการฝึกหัดครู ขยายการรับนักศึกษาครูจำนวนมากขึ้น เพราะกรมการฝึกหัดครู เห็นว่า เป็นการให้การศึกษาแก่เยาวชน เพื่อให้เยาวชนเหล่านั้นจะได้ออกไปประกอบอาชีพอันดีกว่าต่อการศึกษา การที่ต้องขยายปริมาณการรับนักศึกษาฝึกหัดครูอย่างรวดเร็วมีผลกระทบกระเทือนต่อคุณภาพอยู่มาก

¹ กรมการฝึกหัดครู, รายงานการสัมมนาเรื่องแนวใหม่ของการฝึกหัดครู, (กรุงเทพฯ: กรมการฝึกหัดครู, 2520) หน้า 1.

ในปัญหาความสามารถของครูที่ผลิตจากสถาบันผลิตครูทั้งหลายไม่พร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ และแสดงบทบาทของครูที่ดีในสังคมได้ จึงทำให้กรรมการฝึกหัดครูได้ตั้งเป้าหมาย เกี่ยวกับคุณภาพของครูซึ่งผลิตจากกรรมการฝึกหัดครูไว้ ดังนี้

"จะต้องเป็นผู้จัดการระบบการเรียนรู้อยู่ด้วยตนเอง คิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็นมากกว่าที่จะให้ครูมีบทบาทเป็นผู้บอกวิชาการให้แก่นักเรียน สังคมยังต้องการให้ครู สามารถจัดการศึกษา บทเรียนในห้องเรียนใหม่ส่วนสัมพันธ์กับชีวิต และปัญหาของสังคม รวมทั้งใหม่กิจกรรมการเรียนการสอนมีส่วนร่วมช่วยในการ แก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนอีกด้วย"¹

ด้วยปัญหาดังกล่าว กรรมการฝึกหัดครู จึงได้เปลี่ยนแปลงหลักสูตร การฝึกหัดครูในปี พ.ศ.2519 เพื่อหวังที่จะปรับปรุงคุณภาพของการผลิตครูในสถานต่าง ๆ ขึ้นเพื่อให้ได้ผลิตครู ตามคุณภาพดังกล่าว นั้น วิทยาลัยครูจะต้องปรับปรุงกันอื่น ๆ นอกเหนือจากหลักสูตรแล้ว ความเป็นการบริหารการเรียนการสอน สถานศึกษานักศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุงด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานศึกษานักศึกษาเป็นที่ยอมรับว่า นอกจากจะช่วยพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาครูแล้ว ยังจะช่วยพัฒนานักศึกษาในสถานอื่น ๆ อีกด้วย

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา จะมีผลต่อนักศึกษาให้ไม่มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ เจริญด้วยปัญญา ความกตัญญู เหตุผล รู้จักการตัดสินใจ มีความรับผิดชอบ มีมารยาทในสังคม ตลอดจนมีคุณสมบัติที่พึงปรารถนาที่จะสร้างสังคมให้มีความสุขได้²

นอกจากนี้ ศาโรช บัวศรี ได้ให้การสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา เพราะกิจกรรมนักศึกษาจะช่วยเสริมสร้างสมรรถภาพของความเป็นครู ซึ่งได้แก่ สามารถสอนได้ดี รู้จักอบรม และวิเคราะแน่วปกครองนักเรียนได้ สามารถทำกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตรได้ดี มีสัมพันธภาพแก่ผู้ร่วมงาน³

¹ กรรมการฝึกหัดครู, รายงานการประชุมปฏิบัติการระดับสูง เรื่องการฝึกหัดครู, (กรุงเทพฯ : กรรมการฝึกหัดครู, 2521), หน้า 5.

² วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา "เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาการบริหารบุคลากรนิสิตนักศึกษา" (421655) ภาคเรียนที่ 2, 2522. หน้า 1.

³ ศาโรช บัวศรี, "การช่วยตั้งความหมายของชีวิตสำหรับนิสิตนักศึกษาในสถาบันฝึกหัดครู", สภาการศึกษาแห่งชาติ, 7 (สิงหาคม 2514) : 28.

ไพฑูรย์ สินดารัตน์ เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้อธิบายเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา มีผลต่อการพัฒนานักศึกษาครูไว้ว่า

"การพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาฝึกหัดครูนั้นจะหวังได้จากสิ่งที่สอนในห้องเรียนไม่ได้ หรือทำไต่ยาก แต่กิจกรรมนักศึกษาจะช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจรวมทั้งฝึกการเป็นผู้นำ การรู้จักใช้สิทธิ์และแสดงความคิดเห็นต่อชุมชน....."

จะเห็นได้ว่ากิจกรรมนักศึกษา มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาครูในสถานต่าง ๆ รวมทั้งช่วยเสริมสร้างสมรรถภาพของครูด้วย

นักศึกษาของวิทยาลัยครูอยู่ในวัยที่กำลังเติบโตเป็นผู้ใหญ่ บุคคลที่อยู่ในวัยนี้ เป็นผู้ที่มีอารมณ์อ่อนไหว กระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น อยากทดลองสิ่งใหม่ๆ มีความคิดเห็นเด่นและพร้อมที่จะรับคุณการนิเทศ เชื่อ กิจกรรมนักศึกษาสามารถสนองตอบความต้องการดังกล่าวของนักศึกษาอย่างเหมาะสมกับวัยนักศึกษาอย่างยิ่ง หากแต่สถาบันจัดกิจกรรมนักศึกษาเหล่านั้นให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมนักศึกษาจะต้องเข้าใจ และสามารถให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมนักศึกษาแก่นักศึกษาได้ การจัดกิจกรรมนักศึกษาจึงจะบังเกิดผลแก่นักศึกษาได้เต็มที่ มิฉะนั้นจะกลายเป็นข้อขัดแย้งระหว่างสถาบันกับนักศึกษาในความต้องการและการสนองความต้องการไม่สมดุลกัน

สวัสดิ์ สุขนรินทร์จึงได้อธิบายความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันต่าง ๆ ไว้ว่า

".....นักศึกษายูอยู่ในวัยที่กำลังแสวงหาเอกลักษณ์ (Identity) การปฏิบัติตนของนักศึกษาจึงมีลักษณะพิเศษไม่เข้ารูปรอยกับฝ่ายบริหารของวิทยาลัยและระเบียบสังคมประเพณี การที่สถาบันจะกดดันให้ปฏิบัติตามระเบียบอย่างเข้มงวดและฟังผู้ใหญ่แต่อย่างเดียวยังไม่ถูกต้องจะเป็นการทวงความเจริญของนักศึกษาหากจะปล่อยให้ปฏิบัติตามใจชอบก็ผิดเช่นกัน เพราะนักศึกษายังไม่เป็นผู้ใหญ่ ยังไม่รู้จักยังคิด ฉะนั้นนอกจากจะจัดขบวนการเรียนในชั้นให้เป็นที่พอใจในลักษณะที่จะเพิ่มพูนความสามารถในการคิดหาเหตุผลของนักศึกษาแล้ว สถาบันจะต้องรับผิดชอบในการส่งเสริมกิจกรรมนอกชั้น

¹ ไพฑูรย์ สินดารัตน์. "จุดหมายที่ควรมุ่งในการดำเนินการเสริมหลักสูตร
ศึกษาศาสตร์. 14 (ตุลาคม-ธันวาคม 2510): 342.

เรียน เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสแสดงออกทางอารมณ์และความคิดในทางที่ถูกที่ควร รวมทั้ง จะสร้างความพอใจกับสมภาวะทางจิตใจของนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาทางอารมณ์และบุคลิกภาพของตนเองอย่างสมบูรณ์¹

สถาบันต่าง ๆ จึงได้พยายามหาแนวทาง เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมนักศึกษาได้เกิดประโยชน์และเหมาะสมต่อนักศึกษาอย่างแท้จริง แต่อดีตพลจากภายนอกสถาบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการเมือง สังคมและเศรษฐกิจ ได้เข้ามามีบทบาทต่อนักศึกษาในสถาบัน ทำให้บทบาทของนักศึกษามีผลต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันมากขึ้น ตั้งแต่ วันที่ 14 ตุลาคม 2516 เป็นต้นมา เป็นระยะปฏิรูปนักศึกษา บทบาทของนักศึกษามีผลต่อการพัฒนาการศึกษาอยู่มาก ทั้งนี้เพราะนักศึกษาทั่วโลกได้มีความเคลื่อนไหวอย่างสำคัญ อาทิเช่น นักศึกษาไต้หวัน ทยอยเรียน ประท้วง เรียกร้องให้เปลี่ยนแปลงในสิ่งต่าง ๆ ที่ล้าสมัย เรียกร้องสิทธิเพื่อให้เกิดปรับปรุงระเบียบแบบแผนให้เป็นที่พอใจตามวิถีทางประชาธิปไตย เป็นต้น

ไพยม วรพรศิริ ได้ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของนักศึกษาในระยะปฏิรูปนักศึกษา เป็นการตื่นตัว ในลักษณะปฏิริยาต่อต้านระบบเผด็จการที่กดขี่นักศึกษาอยู่เป็นเวลานานมากกว่า ความตื่นตัวที่เป็นไปตามกระบวนการฝึกฝนทางการเมืองที่มีระเบียบแบบแผน ตัวอย่าง ที่ไพยม วรพรศิริ ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของนักศึกษาที่มีต่อสถาบันของตนนั้นคือ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2516 นักศึกษาวิทยาลัยครูอุดรธานี 3,000 คน ได้รวมกันเพื่อเรียกร้องสิทธิและผลประโยชน์ของนักศึกษา ขับไล่นายอำนวยการวิทยาลัยโดยตั้งข้อกล่าวหาว่าคอรัปชั่น และไม่ยอมให้นักศึกษาจัดกิจกรรมร่วมกับสังคม อีกทั้งใช้ระบบเผด็จการบริหารวิทยาลัย จนในที่สุดกรรมการฝึกหัดครู ได้เข้าไกล่เกลี่ยและให้คำมั่นสัญญาแก่นักศึกษาว่าจะปรับปรุงการบริหารวิทยาลัยใหม่ และยินยอมจะให้วิทยาลัยปฏิบัติตามคำเรียกร้องของนักศึกษาเป็นบางข้อ²

นอกจากนี้บทบาททางด้านการเมืองของนักศึกษาได้ขยายขอบเขตมากขึ้น นักศึกษาทั้งส่วนกลาง และภูมิภาคตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารประเทศสังคมและเศรษฐกิจโดยทั่วไป จนกระทั่งเกิดการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2519 บทบาท

¹ สวัสดิ์ สุคนธรังษี, "ปัญหาการศึกษาในการบริหารวิทยาลัยสหภาพการศึกษาแห่งชาติ, สหภาพการศึกษาแห่งชาติ 6 (มีนาคม 2515) : 18.

² ไพยม วรพรศิริ, "นักศึกษากับการเมือง" สหภาพการศึกษาแห่งชาติ (ตุลาคม - กันยายน 2516) : 3.

และกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษาจึงได้ยุติลงโดยสิ้นเชิงด้วยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครอง
แผ่นดิน ซึ่งต่อมาได้มีการปฏิวัติเมื่อ 20 ตุลาคม 2520 รัฐบาลได้เปิดโอกาสให้นักศึกษา
จัดกิจกรรมได้อีกโดยกำหนดขอบเขต ดังนี้

1. จะต้องเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยไม่เกี่ยวข้องกับ
การเมือง และเป็นกิจกรรมในมหาวิทยาลัยเท่านั้น

2. จะต้องเป็นกิจกรรมที่สร้างทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ทางวิชาการอย่าง
แท้จริงโดยให้อยู่ในความดูแลและรับผิดชอบของคณะวิชาที่จัดสอนวิชานั้น ๆ ส่วนชมรมบาง
ชมรมที่ไม่อาจจัดอยู่ในคณะใดคณะหนึ่งอย่างชัดเจนได้ เช่น ชมรมปราชญ์และไถ่บาป จะต้อง
ขอความเห็นชอบจากมหาวิทยาลัยก่อนและอยู่ในความรับผิดชอบทางสโมสรนักศึกษา

3. การเชิญบุคคลภายนอกมาเป็นวิทยากร จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้า
สถานศึกษา

4. กิจกรรมต่าง ๆ จะต้องมียุติการที่ปรึกษา ดูแลให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

5. การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการไปสู่ประชาชนนี้ให้เป็นหน้าที่และความรับ
ผิดชอบของมหาวิทยาลัยและสถาบันโดยตรง ส่วนนักศึกษานั้นควรที่จะใช้เวลาในการเรียน
และมีกิจกรรมเองได้ความรู้ และทักษะ เพื่อประโยชน์ของตนเองในอนาคต¹

ดังนั้น บทบาทของนักศึกษาในปี พ.ศ. 2512-2517 อาจจะมีลักษณะที่
ก้าวร้าว กระตือรือร้นในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองมากกว่านักศึกษา ใน
ปี พ.ศ. 2520-2522 ซึ่งได้เพิ่มบทเรียนบางประการจากรุ่นก่อน จึงสร้างความเป็นตัวของตัวเอง
และมีเหตุผลมากขึ้น² อย่างไรก็ตามการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จะจัดให้อยู่ในรูปแบบใด
แบบหนึ่งก็จะไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษา เพราะนักศึกษาคิดว่าเป็นผู้ใหญ่มีความรับผิดชอบ
ชอบอยู่แล้ว อาจารย์ควรยอมรับและเคารพในความคิดเห็นของนักศึกษาบ้าง อีกทั้งนักศึกษา
ต้องการจะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ตนสัมผัสอยู่ และต้องการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคมนั้น ๆ ด้วย

¹ ทพวงมหาวิทยาลัย, สำเนาหนังสือที่ ทม. 0204/2601 ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2521 (อัครสำเนา)

² วิไลภกา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, "นิสิตนักศึกษา" ใน การเรียนการสอนระดับ
อุดมศึกษา, ไพฑูริย์ สันติารักษ์, บรรณาธิการ (กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523). หน้า 57

ด้วยเหตุนี้ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อแก้ปัญหาในด้านการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาในสถานต่าง ๆ และหาแนวทางจัดกิจกรรมนักศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของนักศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักศึกษาอย่างแท้จริง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถาบันอื่น ได้แก่ผู้บริหารและอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมนักศึกษากับนักศึกษาได้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์และการดำเนินงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันแล้วขอมติให้ทางกรรมการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูฯ เร่งจัดลงไปด้วยดี ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักศึกษาของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางชี้แนะให้วิทยาลัยครูได้จัดกิจกรรมนักศึกษาได้เหมาะสมตามเป้าหมาย พันธกิจเหตุการณ์ รวมทั้ง เป็นการพัฒนาคุณภาพของผลิตผลครูตามนโยบายของการผลิตครู โดยอาศัยกิจกรรมนักศึกษา เป็นสื่อกลางได้

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อศึกษาปัญหาทั่วไปของกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แนวเหตุผลและทฤษฎี หรือสมมติฐาน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา เกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคคล 2 กลุ่ม คืออาจารย์และนักศึกษา ขอมติมีความแตกต่างกันตามลักษณะทางจิตวิทยา นักการศึกษาหลายท่านได้พยายามอธิบายให้เข้าใจถึง ความหมายของ "ความคิดเห็น" ซึ่งแตกต่างไปจากความหมายของ "ทัศนคติ" ซึ่งความหมายของทั้งสองคำนี้อาจจะ เหมือนกันหรือแตกต่างกันอยู่บ้าง

ประกาศ เพ็ญ สุวรรณ ได้ให้ความหมายของคำว่า "ทัศนคติ" คือ ความคิดเห็นซึ่งถูกกระตุ้นด้วยอารมณ์ (Emotion) ซึ่งทำให้บุคคลพร้อมที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง¹

¹ ประกาศ เพ็ญ สุวรรณ, ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย (กรุงเทพฯ:พจนานุกรม : ไทยวัฒนาพานิช, 2520), หน้า 2

ส่วน สุชา จันทรเอม และสุรางค์ จันทรเอม ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า "ความคิดเห็นเป็นความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด แต่จะไม่มีลักษณะลักษณะใด ๆ เช่นเดียวกับทัศนคติ คนเราย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป และความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป และความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ"¹

สำหรับ กาญจนา คำสุวรรณ และนิตยา เสาร์มณี ได้ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างคำว่า "ความคิดเห็น" และ "ทัศนคติ" ได้ชัดเจนพอสมควร กล่าวคือ ความคิดเห็นแตกต่างจากทัศนคติตรงที่ ทัศนคตินั้นเป็นความพร้อมทางจิตใจที่จะมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่อาจจะแสดงออกมาได้ทั้งคำพูดและการกระทำ และทัศนคติไม่ใช่สิ่งเร้าที่จะแสดงออกมาได้อย่างเปิดเผยหรือตอบสนองตรง ๆ²

กล่าวได้ว่าความคิดเห็น เป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ พร้อมทั้งจะแสดงในทันทีที่ถูกกระตุ้นหรือมีสิ่งเร้า ส่วนทัศนคติ เป็นสภาวะความพร้อมทางจิตใจ ที่เกิดจากความคิดเห็นต่อเรื่องหนึ่งเรื่องใด และจะแสดงมาได้ทั้งคำพูด และการกระทำ

ส่วนอิทธิพลที่ทำให้ความคิดเห็นหรือทัศนคติของคนแตกต่างกันนั้น สุโท เจริญสุข กล่าวว่ามีสาเหตุจากตัวการต่าง ๆ ดังนี้

1. อายุ
2. ระดับการศึกษา
3. ลักษณะอาชีพ³

ทฤษฎีทางจิตวิทยาที่กล่าวถึง การแสดงออกทางพฤติกรรมของมนุษย์อันเป็นผลมาจากทัศนคติและความคิดเห็น ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษาถึงความแตกต่างทางความคิดเห็นในการวิจัย ครั้งนี้คือ

¹ สุชา จันทรเอม และสุรางค์ จันทรเอม, จิตวิทยาสังคม (กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยา, 2520), หน้า 103-112.

² กาญจนา คำสุวรรณ และนิตยา เสาร์มณี, จิตวิทยาเบื้องต้น (กรุงเทพมหานคร : ศิลปบรรณาการ, 2524), หน้า 225

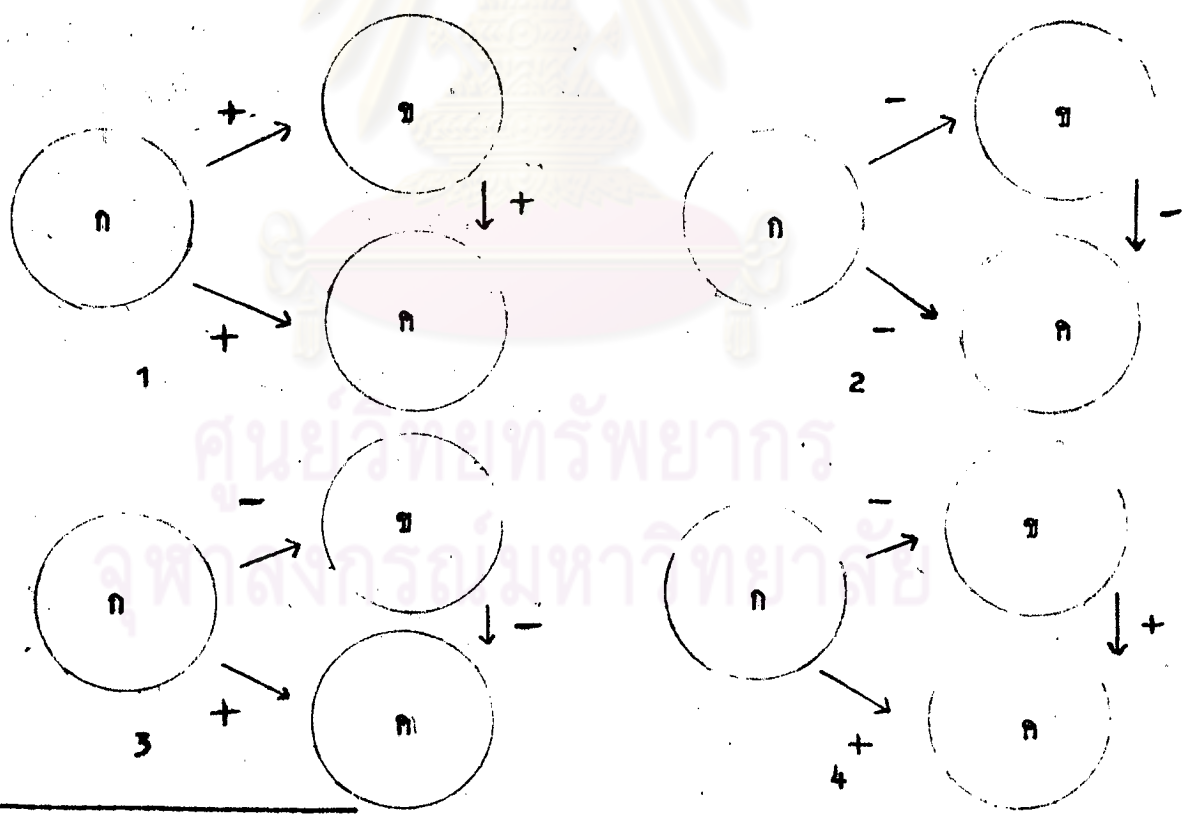
³ สุโท เจริญสุข, เกร็ดจิตวิทยาประยุกต์สำหรับครูและนักเรียนครู (กรุงเทพมหานคร : โอเคียนส์โตร์, 2521), หน้า 81-86

1. ทฤษฎีการสอดคล้องทางความคิด (Theory of Cognitive Consonance) ฟรีดแมนและคนอื่น ๆ (Jonathan L. Freedman and Othurs) อ้างทฤษฎีของ F. Heider) ซึ่งมีสาระสำคัญว่าประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ ๆ ส่วนหนึ่งเป็นวัตถุ อีกส่วนหนึ่งเป็น บุคคล 2 คน

ทฤษฎีนี้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของทั้ง 2 ส่วน และวัดความรู้สึกของแต่ละสิ่งที่วัดได้ 3 ทาง ได้แก่ การวัดความรู้สึกของแต่ละคนกับสิ่งที่เกี่ยวข้องด้วย โดยมีข้อตกลงว่าความสัมพันธ์นั้น อาจเป็นได้ทั้งบวกและลบ มีสถานการณ์ที่เป็นไปได้ 4 อย่างด้วยกัน คือ สถานการณ์ที่เป็นไปทางบวกหมด บวกสองและลบหนึ่งบวกหนึ่งและลบสองหรือลบทั้งหมด ในสถานการณ์ที่ 1 และ 3 ถือว่ามีความสมดุลกัน ส่วนในสถานการณ์ที่ 2 และ 4 ถือว่าอยู่ในลักษณะไม่สมดุลซึ่งภาพแสดงข้างล่างนี้¹

สภาพสมดุล

สภาพไม่สมดุล

¹Jonathan L. Freedman et al., Social Psychology 2 ed. (New York: Prentice-Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1974), pp 254-255.

2. ทฤษฎีไม่สอดคล้องทางความคิด ไทรแอนดิส (Harry C. Triandis)
 อ้างถึงทฤษฎีของ Festinger หรือ Festinger's Dissonance Theory
 ทฤษฎีนี้มีความสำคัญว่า การเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติเกิดขึ้น เนื่องจากความไม่สอดคล้อง
 (Dissonance) ในตัวบุคคลความไม่สอดคล้องดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจาก

2.1 รับรู้เหตุการณ์หรือข้อมูลใหม่ที่ขัดแย้งกับทัศนคติและความคิดเห็นเดิม
 ของตน

2.2 ใ้รับข้อมูลใหม่ที่คาดไม่ถึง

เมื่อเกิดความไม่สอดคล้องกันก็พยายามปรับให้เกิดความสอดคล้อง (Consistency)
 เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์กับพฤติกรรม หรือเปลี่ยนความคิดให้สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือพยายาม
 หาข้อมูลมาสนับสนุนความคิดเดิมของตนเองหรือหลีกเลี่ยงไม่รับข้อมูล ที่ทำให้เกิดความไม่สอดคล้อง
 ขึ้น

3. ทฤษฎีการเสริมกำลัง (Reinforcement Theory) ฮอฟแลนค์ เจนนิส
 และเคลลี (Carl T. Hovland, Irving L. Janis and Harold H. Kelley)
 กล่าวว่า ทัศนคติของบุคคลจะเปลี่ยนไปเมื่อบุคคลเปรียบเทียบความคิดเห็น (Opinion) ความคิด
 เห็นใหม่ ๆ เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้เกิดจากการเสริมกำลัง นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับ
 กับความสนใจ ความเข้าใจ และการยอมรับ ซึ่งขึ้นอยู่กับสิ่งล่อใจ (Incentive) เมื่อ
 บุคคลมีประสบการณ์ในทางที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งบุคคลนั้นจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น²

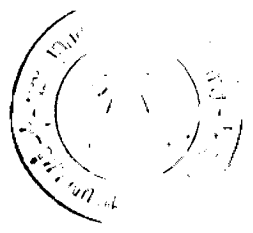
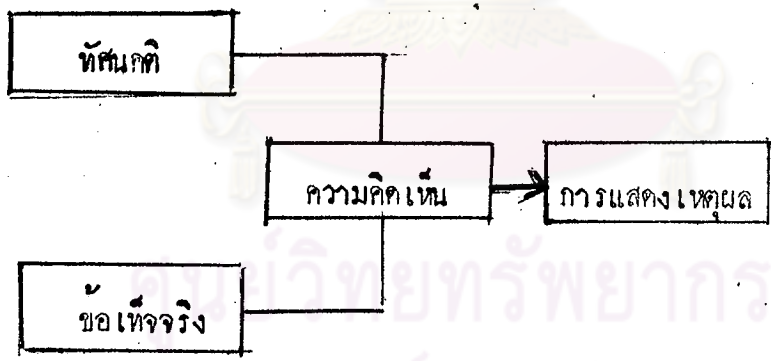
4. ทฤษฎีการตัดสินโดยสังคม (Social Judgment Theory) เซอร์ฟ และ
 เซอร์ฟ (Corolyw W. Sherif and Muzafer Sherif) ศึกษาเรื่องทัศนคติ พบว่า
 ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้ซึ่งสัมพันธ์กับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคมและความคิดเห็นเกี่ยวกับตน
 (Self-Concept) ทัศนคติจะไม่เป็นไปทางบวกมากที่สุด (Extreme Positive)
 หรือเป็นไปทางลบมากที่สุด (Extreme Negative) จะอยู่ในระหว่างบวกอย่างสมบูรณ์

¹Harry C. Triandis, Attitude and Attitude Change (New York: John Wiley), pp. 78-79.

²Carl T. Havland, Irving L. Jamis, and Harold H. Kelley, Communication and Persuasion (New Haven: Yale University Press, 1953). pp. 6-10.

และชอบอย่างสมบูรณ์และจะไม่เป็นไปในลักษณะกลาง ๆ (Neutral) ทัศนคติจะเป็น
 อย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับระดับของการปรับ (Level of Adaptation) ซึ่งอยู่ระหว่างของ
 แห่งการยอมรับ (Latitude of Acceptance) จะเป็นไปตามความคิดเห็นของตนเอง
 และสังคม ของแห่งการปฏิเสธ (Latitude of Rejection) จะเป็นไปตามความคิดเห็น
 เห็นของตนเองและสังคมเช่นกัน และยังมีช่องอึดสละ (Latitude of Noncommitment)
 ซึ่งอยู่ระหว่างการยอมรับ และปฏิเสธ โดยปกติทัศนคติจะแสดงออกในรูปที่เหมาะสม (Legitimate)
 กับสภาวะของสังคมเพื่อจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสุข

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับความคิดเห็นมีความเกี่ยวพันในแง่ที่ว่า ความคิด
 เห็นคือ การแสดงออกซึ่งวิจารณ์ทางด้านดีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ความคิดเห็นมี
 ความหมายแคบกว่าทัศนคติ เพราะความคิดเห็นของบุคคลเปลี่ยนแปลงตามข้อเท็จจริงและ
 ทัศนคติของบุคคลในขณะที่ทัศนคติแสดงความรู้สึกทั่ว ๆ ไป เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิด
 เห็นเป็นการอธิบาย เหตุผลซึ่งมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยเฉพาะสามารถ
 เป็นแผนภูมิได้ดังนี้

การศึกษาและการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับ
 กิจกรรมนักศึกษา โดยเฉพาะในวิทยาลัยครูของไทยนั้น มีผู้ทำการศึกษามาแล้ว 2 ท่าน คือ

¹ Carolyn W. Sherif and Muzaffer Sherif, Attitude, Ego, Inpolement, and Change, (New York: John Willey and Sons, 1967), p. 115.

² สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ, จิตวิทยาสังคม (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศิริวิทยการพิมพ์ 2522). หน้า 98-100

ในปี 2522 ประทับ นิลพิงงา ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลาง จำนวน 6 แห่ง พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลางไม่แตกต่างกัน แต่ความคิดเห็นของกลุ่มอาจารย์ และนักศึกษาในแต่ละวิทยาลัยครู เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ชั้น ปี และเพศของนักศึกษามีทำให้ความคิดเห็น เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกัน แต่อย่างไร ในปีเดียวกันนี้ สามารถ คงสะอาด ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคใต้ จำนวน 5 แห่ง พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ในวิทยาลัยครูภาคใต้ แตกต่างกันในด้านการบรรจุวัตถุประสงค์ของกิจกรรมและด้านการดำเนินงาน ส่วนด้านความต้องการและด้านปัญหาในการจัดกิจกรรมนักศึกษา ทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความไม่แตกต่างกันสำหรับความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในแต่ละสถานศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทั้ง 4 สถาน

สำหรับในปี 2523 ได้มีผู้วิจัยเรื่องนี้อีก 2 ท่าน คือ ชูชีพ พุทธิประเสริฐ ได้ศึกษา เรื่องความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันตก โดยใช้แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประเมินค่าทดสอบความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา 4 ด้าน คือ วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษา ลักษณะกิจกรรมนักศึกษาที่จัดอยู่ในวิทยาลัยครูแต่ละแห่งการดำเนินการจัดกิจกรรมนักศึกษา และปัญหาการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา โดยใช้ตัวอย่างประชากร ที่เป็นอาจารย์และนักศึกษาจากวิทยาลัยครูภาคตะวันตก จำนวน 670 คน ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านลักษณะของกิจกรรมนักศึกษาที่จัดอยู่ในวิทยาลัย และด้านปัญหาในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาในแต่ละวิทยาลัยครู ทั้งอาจารย์และนักศึกษามีความคิดเห็นตรงกันเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา และความคิดเห็นอาจารย์และนักศึกษา ในวิทยาลัยครูภาคตะวันตกแตกต่างกันเพียงด้านเดียว คือ ปัญหาในการจัดและดำเนินกิจกรรม

1 ประทับ นิลพิงงา. "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูส่วนกลาง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 126-129

นักศึกษา¹ ความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในแต่ละวิทยาลัยครูไม่แตกต่างกัน

อีกผู้หนึ่ง คือ รัชนี้ คำแสน ไท้นำแบบสอบถามเกี่ยวกับทดสอบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคเหนือ ผลการวิจัย พบว่าความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา แตกต่างกันเพียง 2 ด้าน คือ ด้านวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษา และปัญหาการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา ส่วนความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคเหนือไม่แตกต่างกัน ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยครูภาคเหนือ แตกต่างกันในด้านวัตถุประสงค์กิจกรรมนักศึกษา และปัญหาการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา สำหรับความคิดเห็นของนักศึกษาแต่ละวิทยาลัยครูไม่แตกต่างกัน²

จากผลการวิจัยต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของทุกคนแตกต่างกันไปตามสภาพของประสบการณ์ที่ตนได้รับ หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในสภาพการณ์ของความ เป็นจริงที่เป็นอยู่ไม่เท่ากัน รวมทั้งทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือพฤติกรรมของคน ผู้วิจัยจึงได้แนวทางเหตุผลของงานวิจัยและทฤษฎีนั้น ๆ มาตั้งสมมติฐานในการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา อีกทั้งเป็นการตั้งสมมติฐานทดสอบซ้ำในการศึกษาปัญหานี้ให้กว้างขวางออกไปให้ครบทุกภาคของวิทยาลัยครูทั่วประเทศ

สมมติฐานของการวิจัย

จากแนวคิดของทฤษฎีที่กล่าวถึงข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานไว้ ดังนี้

1. ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แตกต่างกัน

¹ ชูชีพ พุทธิประเสริฐ, "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูตะวันตก" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโททางจิต ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 168-186

รัชนี้ คำแสน, "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคเหนือ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโททางจิต ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 170-190

2. ความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาใน
แต่ละวิทยาลัยครูแตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นของอาจารย์ เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือแตกต่างกัน
4. ความคิดเห็นของนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือแตกต่างกัน
5. ความคิดเห็นของนักศึกษาในแต่ละวิทยาลัยครู ไม่แตกต่างกัน

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกซึ่งความรู้สึก หรือวิจารณ์ของบุคคลต่อ
สิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ

วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง วิทยาลัยครูนครราชสีมา วิทยาลัยครู
อุบลราชธานี วิทยาลัยครูชัยภูมิ วิทยาลัยครูสกลนคร วิทยาลัยครูมหาสารคาม และ
วิทยาลัยครูบุรีรัมย์

อาจารย์ หมายถึง ผู้บริหารกิจกรรมนักศึกษา และอาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่กิจกรรม
นักศึกษา ได้แก่ อธิการ รองอธิการฝ่ายบริหาร รองอธิการฝ่ายวิชาการ รองอธิการฝ่าย
กิจกรรมนักศึกษา หัวหน้าคณะวิชา รองหัวหน้าคณะวิชา เลขานุการคณะวิชา หัวหน้าภาควิชา
หัวหน้าแผนก อาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมนักศึกษา หรืออาจารย์ที่ปรึกษาชมรมและตำแหน่ง
อื่น ๆ ที่ไม่ได้ระบุไว้

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับ ป.กศ สูงชั้นปีที่ 1, 2 และนักศึกษาระดับ ค.บ.
ชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กิจกรรมนักศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นสำหรับนักศึกษา มีลักษณะเสริม
หลักสูตรและนอกหลักสูตร ทั้งในวิทยาลัยและนอกวิทยาลัย โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมและ
พัฒนานักศึกษาในด้านสติปัญญา บุคลิกภาพ ทักษะชีวิตและการมีส่วนร่วมในสังคม

1 สามารถ คงสะอาด, "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรม
นักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคใต้" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 159-163

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารกิจกรรมนักศึกษา อาจารย์ที่ปฏิบัติงานด้านกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษาระดับ ป.กศ. สูงชั้นปีที่ 1,2 และนักศึกษาระดับ ค.บ. ชั้นปีที่ 1,2 ปีการศึกษา 2523 ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

1. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เชื่อว่ามีความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) พอที่จะไปใช้วัดความคิดเห็นได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพราะวิจัยได้ศึกษาวิธีการเขียนแบบสอบถามจากเอกสารและตำรา รวมทั้งศึกษาการสร้างแบบสอบถามจากงานวิจัย เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาหลายเรื่อง ทั้งนี้ยังผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทางคณิตศาสตร์ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้นำไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

2. กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ เชื่อว่าเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรทั้งหมด โดยเฉพาะกลุ่มอาจารย์เป็นผู้บริหารกิจกรรมนักศึกษาและอาจารย์ที่ปฏิบัติงานด้านกิจกรรมนักศึกษาโดยตรงทั้งหมด สำหรับกลุ่มนักศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตามหลักสถิติที่เชื่อถือ คือใช้วิธีสุ่มแบบ Stratified Random Sampling แล้วจึงใช้แบบ Simple Random Sampling อีกครั้งหนึ่ง

ข้อจำกัดของการวิจัย

โดยปกติการใช้แบบสอบถามในการวิจัย มีข้อจำกัดอยู่ที่ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามอาจไม่ตรงกับความต้องการของผู้สอบถาม จึงอาจมีความหมายบางข้อคลาดเคลื่อนไป แต่การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้หาทางแก้ไขและป้องกันไว้แล้วโดยการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการสร้างแบบสอบถาม มีการตรวจแก้และหาความเที่ยง โดยคณะผู้เชี่ยวชาญในสาขานี้โดยเฉพาะ

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นอาจารย์ และนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งประกอบด้วยวิทยาลัยครู 6 แห่ง คือ วิทยาลัยครูนครราชสีมา วิทยาลัยครูอุดรธานี วิทยาลัยครูอุบลราชธานี วิทยาลัยครูสกลนคร วิทยาลัยครูมหาสารคาม และวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ โดยใช้วิธีการ ดังนี้

1.1 กลุ่มอาจารย์ ได้แก่ ผู้บริหารกิจกรรมนักศึกษาและอาจารย์ที่ปฏิบัติงานด้านกิจกรรมนักศึกษาทั้งหมด จำนวนทั้งสิ้น 168 คน

1.2 กลุ่มนักศึกษา ใช้วิธีสุ่มแบบ Stratified Random Sampling จากนักศึกษาระดับ ป.กศ ชั้นสูงปีที่ 1 ป.กศ ชั้นสูงปีที่ 2 ค.บ.ชั้นปีที่ 1 และ ค.บ.ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2523 จำนวน 5% รวม 538 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเพื่อใช้ เป็นเครื่องมือในการวิจัย ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบมุ่งสำรวจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานที่ทำงานหรือสถานศึกษา สถานภาพของผู้ตอบ ประสิทธิภาพการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ทัศนคติเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ได้แก่ จุดมุ่งหมายของกิจกรรม นักศึกษาค้นพัฒนาบุคลิกภาพและความงอกงามของนักศึกษา ประโยชน์ของกิจกรรมนักศึกษา และความพึงพอใจในกิจกรรมนักศึกษาที่จัดอยู่ในสถาบันของผู้ตอบ ข้อคำถามเป็นแบบให้เลือกข้อที่ตรงกับตัวของผู้ตอบที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ในเรื่องต่าง ๆ เช่น วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษา ลักษณะกิจกรรมนักศึกษาที่จัดอยู่ในวิทยาลัย การดำเนินกิจกรรมนักศึกษา และปัญหาในการจัดและดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (1-5) ให้เลือกเพียงคำตอบเดียว

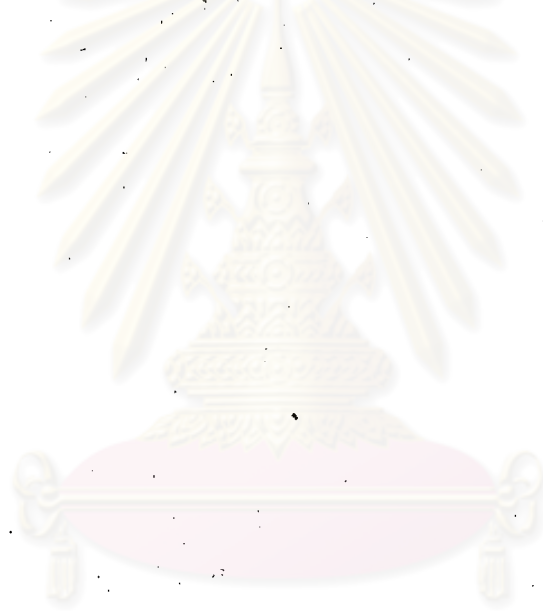
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดสอบ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากเพื่อนอาจารย์ในแต่ละวิทยาลัยครู

4. การวิเคราะห์ข้อมูล แบบสอบถามที่ตอบแล้วได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติต่าง ๆ คือ ทศกร้อยละ (Percent) ทศเฉลี่ย (Mean) ทศเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (Standard Deviation) ทคาคี (t-test) และทคาค ANOVA (F-test)

ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้ทราบถึงการจัดและดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรม นักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ความคิดเห็นและความต้องการของอาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ปัญหาทั่วไปในการจัดกิจกรรมนักศึกษา ทั้งนี้ เพื่อเป็น แนวทาง ในการปรับปรุงกิจกรรมนักศึกษาให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย